

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे
परीक्षा : एप्रिल/मे- २०२५
तृतीय वर्ष
सत्र - ६

विषय:- औद्योगिक समाजशास्त्र (भाग-२) (SC- 602)

दिनांक: ३०/०४/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन)

(४०)

१. संघर्षाच्या काळात कामगार संघटनांचे डावपेच कसे असतात ते स्पष्ट करा.
२. भारतातील कामगार संघटना चळवळीचा उदय व विकास स्पष्ट करा.
३. कामगार संघटनेची व्याख्या व संघटनेची व संघटनांचे मार्ग विशद करा.
४. संघर्षाच्या काळात मालक वर्गाचे डावपेच स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. औद्योगिक कलहांची प्रतिबंधात्मक उपाययोजनेची यंत्रणा स्पष्ट करा.
२. औद्योगिक कलहांची कारणे व प्रमाण लिहा.
३. कामगार संघटनांचा उदय कसा झाला ?
४. सामूहिक कराराची पार्श्वभूमी लिहा.
५. १९४८ चा कामगार राज्य विमा कायदा यावर माहिती स्पष्ट लिहा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. प्रसुती फायदे व कायदे
२. भारतातील औद्योगिक कलह कायदे
३. औद्योगिक संबंधांचा इतिहास
४. औद्योगिक संबंध व पंचवार्षिक योजना.

Translation in English

Sub: Industrial Sociology (Part-II) (SC-602)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Discuss in detail What are the trade union tactics during conflict?
2. Explain in detail about the rise and progress of Indian trade union Movement.
3. Define trade union and explain its ways in detail.
4. Illustrate about tactics used by the owner class during the period of conflict.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain in brief the restrictive measures of Industrial disputes.
2. Explain the reasons and ratio of Industrial dispute.
3. Write on emergence of trade unions.
4. Explain in brief the background of collective bargaining.
5. Illustrate on 1948 workers state Insurance Act in brief.

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. Advantages of maturity Benefit Act.
 2. Indian Industrial Dispute Act.
 3. History of Industrial relation.
 4. Industrial relation and Five year plan.
-